

විදුලි බලශක්ති අංශය සඳහා නැණවත් ක්‍රමෝපායකින් විපුල වාසි

සමාජ හා ආර්ථික ඉසව්වල කෝවිඩ් 19 වසංගත ව්‍යසනය විසින් නිර්මාණය කර ඇති අති දැවැන්ත පසුබැඹී හා බැඳී ගැටළු විසඳා ගන්නේ කෙසේද යන සංකීර්ණ තත්වයෙන් මිදෙන්නට අප රටක් හැටියට ඉමහත් ප්‍රයත්න දරමින් සිටින්නෙමු. මෙම කාරනාව සඳහා විසඳුම් සෙවීම යනු අතිශය ජනාධිපතිතුමන් විසින් පත් කර ඇති කාර්ය සාධන බලකායේ පරාසය යටතට පත් කර ඇති විෂයයක් වුවද, මෙම අර්බුදය පිළිබඳ කණස්සලල විසින් මුළු රටම වෙලා ඇති බව වෙසෙසින් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය නැත. විශේෂයෙන් රටේ විදුලි බලශක්ති අවශ්‍යතාවය යන විෂයය බොහෝ අයගේ අවධානය ලබා ඇති වැදගත් මාතෘකාවකි.

මෙම ලිපියෙන් මා අදහස් කරන්නේද මෙම විෂයයට අදාළ වන කරුණු කිහිපයක් ගැන කථා කරන්නටය. බලශක්තිය යනු රටේ බොහෝ ක්ෂේත්‍ර හා බැඳී දෙයක් වන හෙයින් එය සමස්ත රටටම හා ආර්ථිකයට අදාළ හා බලපෑම් ඇති කළ හැකි දෙයක් බව අප සැම දනිමු.

මෙවර මගේ ප්‍රවේශය හුදෙක් තාක්ෂණික කෝණයකින් සිදු කරන විශ්ලේෂණයක් ලෙසින් හෝ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඉලක්ක කර සිදු කරන විවේචනයක් ලෙසින් නොවේ. මෙහි මගේ අරමුණ වන්නේ බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය හා බැඳී ඇතැම් බැහැර කළ නොහැකි සාධක හා පසුබිම් මෙන්ම මතවාද ඉස්මතු කර පෙන්වීමයි. එමෙන්ම කාලයක් තිස්සේ නොමග යවනු ලබමින් හෙවත් ‘ගොතාට අන්දවමින්’ සිටිනු ලබන ලාංකික ජනතාවට මෙම කරුණ හා සම්බන්ධව තිබෙන ඇතැම් මැයිපිලි ගැන කථා කිරීමද මගේ මෙහි එක් අරමුණකි.

බලශක්තිය යන විෂය ගැන සඳහන් කරන විට බොහෝ දෙනෙකුට සිහි වන්නේ විදුලි බලයයි. නොහොත් විදුල බලයයි. දිවයිනේ සෑම නිවසකටම පාහේ විදුලි බලය තිබෙන නිසා මෙන්ම මෙය අතීතය වැදගත් පහසුකමක් වන හෙයින් මෙසේ සිහිවීම ස්වාභාවිකය. එනමුත් විදුලි බලය යනු අප රටේ සමස්ත බලශක්ති අවශ්‍යතාවලින් නියෝජනය කරන්නේ 11 % ක ප්‍රතිශතයක් පමණි. මේ අතින් නොකඩවා ඉහළ යමින් තිබෙන ඉල්ලුම සහිත රටේ විදුලි බල අවශ්‍යතාවය හැකි උපරිම ආකාරයෙන් ඉටු කර දීමට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ගෙන යමින් සිටින සටන ඉතා අගය කළ යුත්තකි. ලංකාවේ තිබෙන සියලුම නිවාසවලට, වෙළඳසැල්වලට, කාර්යාලවලට, ආගමික ස්ථානවලට රෝහල්වලට හා කර්මාන්තශාලාවලට නොකඩවා විදුලිය සපයමින් මණ්ඩලය කරමින් සිටින්නේ උදාර හා අසමසම සේවාවකි. ස්වාභාවික ආපදා මෙන්ම මිනිස්මුල අර්බුද සමයන්හි මෙන්ම ලොවටම දැවැන්ත හා පෙර නොඇසූ නොවීරු ප්‍රශ්නයක් බවට පත්ව ඇති වර්තමාන කොරෝනා සමයෙහිද රටේ අදුරේ තිබෙන්නට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඉඩ දුන්නේ නැත.

එසේ වුවද මේ සාර්වකල්පය ලබාගැනීමේදී අප සැමටම දැවැන්ත මිලක් ගෙවන්නට සිදු වන ඇති අතර එය අත්‍යන්තයෙහි දැරිය නොහැකි පීඩනයක් ආර්ථිකයට ඇති කරන්නේය යනු කටුක සත්‍යයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ වසරක් පාසා දැවැන්ත පාඩු ලබමින් සිටින අංශ අතුරින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය කවදත් සිටිනුයේ පළමු ස්ථානයේ බව නොදන්නා කෙනෙකු සිටිය නොහැක. ‘ලංචි මණ්ඩලය’ හා ‘පාඩුව’ යනු එකට බැඳුණු වචන යුගලක් මෙන් ප්‍රකටය. කරුණු එසේ හෙයින් අද රටේ නොව මේ සඳහා හැකි ඉක්මනින් තිරසාර පියවර ගත යුතුව තිබුණේ වසර ගණනාවකට පෙරය. අපගේ දේශීය ආර්ථිකයට පමණක් නොව විදේශ විනිමය ආදායටමත් කොරෝනාවෙන් මරා පහරක් වැදී තිබෙන හා තවත් බොහෝ කාලයකට එම පහරින් අපට පීඩා විඳින්නට සිදු විය හැකිය යැයි අනුමාන කළ හැකි වර්තමාන තත්වයෙහි මෙම අර්බුදය තවත් ප්‍රසාරණය වනු නිසැකය. මෙවන් ගැටළු සහගත තත්වයක මෙම දැවැන්ත ප්‍රශ්නයක් හා මුහුණට මුහුණ ගැටීම යනු මුළුමනින් අතින් ශක්තිමත් හා ලාබ ලබමින් සිය මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරමින් සිටින ආයතනයකට වුවද අසීරු කටයුත්තකි. කරුණු එසේ නම් කවදත් දැඩි සත්කාරයේ සිටින විදුලිබල මණ්ඩලයට මෙය කොහෙත්ම තනිවම මුහුණ දිය හැකි අභියෝගයක් නොවේ. ඒ අනුව බලන කල මෙම ප්‍රශ්නය වනාහී රටේ සියලුම ප්‍රජාව දායකත්වය ලබා දිය යුතු හා උර දිය යුතු එමෙන්ම කාලෝචිත හා ප්‍රයෝගික යෝජනා හා අදහස් ලබා දිය යුතු ප්‍රශ්නයකි. මෙසේ දායකත්වය ලබා දිය හැක්කේ විදුලි ඉංජිනේරු උපාධි ලත් හා එවන් සුදුසුකම් ලත් විශතුන්ට හා නිපුණයන්ට පමණක් යැයි නොසිතිය යුතුය. ඇත්තෙන්ම ලංකාවේ විදුලිබල ක්ෂේත්‍රය අද පත්ව තිබෙන අවාසනාවන්ත තත්වයට පත් කරන්නට මුල පිරුවේ මණ්ඩලයේ හා එය වටා සිටින විශතුන් හා නිපුණයන් යැයි කියා ගන්නා පිරිසක් බව අප අමතක නොකළ යුතුය. මෙයට හේතුව එම පිරිස් මෙම ප්‍රශ්නයට ශාකලප කෝණයකින් ප්‍රවේශ නොවීමයි. එමෙන්ම බාහිර විශතුන් විසින් නොකඩවා ඉදිරිපත් කරන ලද කිසිදු ප්‍රයෝගික යෝජනාවකට සවන් නොදෙමින් ‘සියල්ලම දුන් පඩිවර’ භූමිකාවෙන් මුරණ්ඩු ලෙස මණ්ඩලය කටයුතු කිරීමද ලෙසී අසාධන වන්නට තවත් හේතුවක් බව කිව යුතුය.

ජනාධිපතිවරයාගේ ප්‍රකාශිත නිල ප්‍රතිපත්තිය

කෝවිඩ් 19 අර්බුදයට පෙරම ‘නැව එන තෙක් බලා සිටින’ අපගේ බලශක්ති ආධීනත්වයෙන් අප ගැලවිය යුතුය යන දැක්මක් අභිනව අතිශය ජනාධිපතිතුමා වෙත තිබුණි. එය සතුවට කරුණකි. ඒ අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ පෙර ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයෙහිද පසුව බලයට පැමිණි පසු පාර්ලිමේන්තුවෙහි ඉදිරිපත් කරන ලද යෝජනාවෙහිද පහත අයුරින් බලශක්ති විෂයයට ඔහු වැඩි අවධානයක් ලබා දී තිබුණි.

අංශය	ප්‍රතිපත්තිය	උපාය මාර්ග	ක්‍රියාකාරකම්
විදුලි බල හා බලශක්ති	ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අඩු වියදම් බලශක්තිය ලබා ගැනීම සහතික කිරීම	සවිනිත බලශක්ති මිශ්‍රණය වැඩි දියුණු කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> 2030 වන විට සමස්ත බලශක්ති මිශ්‍රණයෙන් සියයට 80 ක් සඳහා ජල හා පුනර්ජනනීය බලශක්තියේ ආයතනවල වැඩි දියුණු කිරීම බලශක්ති පුරුද්දකාරීත්වය සහ ස්වයංපෝෂිතතාවය සහතික කිරීම ස්වභාවික වායුව ගවේෂණය කිරීම කඩිනම් කිරීම කොලොන්තාව තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය කිරීම ත්‍රිකුණාමලයේ තෙල් ගබඩා උරුම ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය කිරීම 2020 වන විට බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ් ජල විදුලි බලාගාරය, 2021 වන විට උමා මය, 2023 වන විට මොරොතොල්ල හා 2024 වන විට කලපිටිය සහ සීතාවක ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට මෙහෙයවෙමින් 230 ක විදුලි බලයක් එක් කිරීම කැලණිස්ස බලාගාරය ස්වභාවික වායු ටර්බයින් බලාගාරයක් බවට පරිවර්තනය කරන අතර 2023 ට පෙර කෙරවලපිටිය හා හම්බන්තොට යන ප්‍රදේශවල මේ හා සමාන බලාගාර දෙකක් ක්‍රියාත්මක කිරීම කොළඹ ප්‍රදේශයේ ඇති සියලුම ඉන්ධන බලාගාර ස්වභාවික වායු ටර්බයින් බලාගාර බවට පරිවර්තනය කිරීම ජනනය කරන ලද විදුලිබලයේ කාර්යක්ෂමතාව සහ උපරිම භාවිතය සහතික කිරීම සඳහා සුහුරු ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම
		පුනර්ජනනීය බලශක්තිය සඳහා රටේ බලශක්ති මිශ්‍රණය පරිවර්තනය කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> 2021 වන විට මන්නාරම සුළං බලාගාරය මගින් බලශක්තිය මෙහෙයවෙමින් 100 ක් සහ මන්නාරම, පුනරින් සහ මොණරගල ප්‍රදේශවල සුළං හා සූර්ය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් මෙහෙයවෙමින් 800 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එකතු කිරීම ශාඛ කුටුම්භ හා කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා අඩු වියදම් බලශක්තිය ලබා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා වහල මහ සවි කරන ලද සූර්ය තාප පද්ධති භාවිතය දිරිමත් කිරීම පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට පෞද්ගලික අංශය හා ව්‍යවසායකයින් දිරිමත් කිරීම කාර්මික අපද්‍රව්‍ය උපයෝගී කරගනිමින් කාර්යක්ෂම බලශක්ති උත්පාදනය දිරිමත් කිරීම නව ප්‍රතිපත්ති හා නීති සම්පාදනය කිරීමෙන් ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ බලශක්ති භාවිතය

ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව 50 වෙනි පිටුව (මුදල් අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවිය)

ව්‍යසනයට පසුපස ඇති අතර්ථ අවස්ථාව

කොරෝනාව දරුණු වසංගතයක් වුවද මෙම ව්‍යසනය වනාහී මෙම අර්ධදශ ඉතාම ප්‍රායෝගික ඉලක්කයක් අත් කර ගන්නට සැලසුම් හා ක්‍රමෝපාය සම්පාදනය කිරීම සඳහා වන කදිම අවස්ථාවක් නිර්මාණය කර දෙන දොරටුවක්ද වෙයි. කොරෝනා අර්ධදශ නිසා කර්මාන්තශාලා කඩසාප්පු ව්‍යාපාර බොහෝමයක් වසා දමන ලද හෙයින් විදුලිය සඳහා වන උපව්‍යාපන ඉල්ලුම වර්තමානයෙහි විශාල ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇත. මෙම තත්වය තවත්මාස කිහිපයක් වැඩි වෙනසකින් තොරව තිබෙනු ඇති ශැරීද අනුමාන කළ හැකිය. ඒ අනුව බලශක්තිය නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා විවිධාකාර පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවල හා ව්‍යාපෘතිවල සාධනීය බව ප්‍රායෝගිකව ඔප්පු කිරීමට සහ පුනර්ඝණනය කිරීමට මෙය කදිම කාලවකවානුවකි. විශේෂයෙන් 2017 වසර වැනි අතිතයේ සිට අමාත්‍ය මණ්ඩල සහ විදුලි බල අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැති පවා ලබා ගත් පුනර්ජනනීය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙය උචිත කාලයකි. තවද ඇති විය හැකි විදුලිය හිඟය හා විදුලිය කැපීම් ගැන නොයෙක්විට කරන ලද අනතුරු ඇඟවීම් අදට වලංගු නොවේ. එනම් මෑත ඉතිහාසයේ පළමු වරට රටට අවශ්‍ය වනවාට වඩා වැඩි විදුලි අතිරික්තක් මණ්ඩලය සතුව ඇත. ගිගාවොට් 46 ක් පමණ වූ දෛනික විදුලිය අවශ්‍යතාවය අද ගිගා වොට් 30 ට පමණ බැස ඇත. එපමණක් නොව විශ්ලි සතුටුද අප පසුකර පැමිණ ඇති නිසා ජලවිදුලිය නිපදවීමට අවශ්‍ය වර්ෂාවෙන්ද ඉදිරි මාසවල අපට අඩුවක් තිබෙන්නේ නැති නිසා දැනට ජල මට්ටම් පහළ බැස ඇති අපගේ ජලාශ උපරිමයෙන් පිරෙනු ඇත.

කෙටියෙන් කීවොත් මෙය වසිරසයක් මෙන් වෙස්වළාගත් ආශීර්වාදයකි. මෙම අස්චාලික හා බොහෝ විට නැවත කිසිදු ඇති විය නොහැකි තත්වයෙහි අතර්ථව හොඳින් වටහා එය නැණවත් ලෙසින් උපයෝගී කර ගනිමින් පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම කඩිනම් කළ යුතුය. එමෙන්ම ක්ෂේත්‍රයේ එකාධිකාරී ආයතනය ලෙසින් සිය භූමිකාවේ වගකීම හා වැදගත්කම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයද තේරුම් ගෙන ජනාධිපතිවරයා විසින් පැහැදිලිවම නිර්ණය කළ බලශක්ති ඉලක්ක වෙත හඹා යාමට කටයුතු කළ යුතුය. ඒ අතරම ක්‍රියා සැලැස්මේ සියලුම විස්තරද ජනාධිපතිවරයා ලබා දෙනැයි මණ්ඩලයට බලාපොරොත්තු විය නොහැක. එසේම පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර සම්බන්ධ යෝජනාව අවධාරණය කරන්නන් වෙත අභියෝග කරමින් 'කළු මැරීමට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට කළ නොහැක. මෙම යෝජනා සියලුම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනික හා අධිකාරී ධාරිතාවය ඇත්තේ මණ්ඩලය සත්කයයි.

මේ අතරම ප්‍රකාශිත 2030 පුනර්ජනනීය ඉලක්කය වන 80 % වෙනුවට විවිධාකාර අගයන් සඳහන් කරමින් විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින්ම පරිස්පර හා පටහැනි ප්‍රකාශ නිකුත් කරන තත්වයක්ද දක්නට ඇත.

මෙය නිසැකයෙන්ම ගල් අගුරු ඇදුරන් විසින් සුදුදු සුදුවත් ගල් අගුරු මවා පාමින් අමාත්‍යවරයාට ලබා දෙන වැරදි සහගත දත්තයන් විශ්වාස කිරීම නිසා ඔහු නොමග යාමේ ප්‍රතිඵලයක් විය යුතුය. එම ඇදුරන් කියන ආකාරයේ ‘යහපත් ගල් අගුරු’ කියා දෙයක් ලොව කොහේවත් නැත. (පසුගිය දිනයක ගරු ඇමතිතුමා නිවැරදි ඉලක්කය වන 80 % සෘජුව ප්‍රකාශ කිරීම සතුවට කරන්නකි)

එනිසා අවලංගු තර්කවලින් කාලය අපතේ නොයවා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය තමන් සතුව ඇති දැනුම, හැකියාව හා නිපුණත්වය යොදවන්නට සුදානම් වෙයි නම් එය ඉතා නැණවත් පියවරක් වනු ඇත. මෙයට බාධක ලෙසින් පවතින මණ්ඩලයේ යල්පිනු ආකල්ප හා මතවාද පසෙක දමන්නට තමන්ට ඇති කැමැත්ත මණ්ඩලයේ නව සභාපතිවරයා පෙන්නුම් කර තිබීම අපට බලාපොරොත්තුව ගෙන දෙයි. එපමණක් නොව බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයෙන් පරිබාහිරව සිටින විශ්වවිද්‍යාල මණ්ඩල සභාපතිවරයා යෝජනා සහ අදහස් උදහස් ඉල්ලා ඇත. මෙය හොඳ ඉතිහාසික. මේ සඳහා ඔහු වටිනාකමක් කණ්ඩායමක්ද නිර්මාණය කර ඇත. බලශක්ති කාරනාව පුළුල් එක්කය යන කරුණද එයට විදුලිබලය පරිභෝජනය කරන්නන් ඇතුළු සෑම ඉසව්වකම හා අයෙකුම පාර්ශවකරුවන් හා උගතුන්ගේ අදහස් සහ යෝජනා ලබා ගැනීම අවශ්‍ය බවද සිතන යහපත් නායකත්වයක් මණ්ඩලයට ලැබී තිබීම කලකින් පහළ වී තිබෙන හොඳ පෙර නිමිත්තකි.

විදුලිබල මණ්ඩලයට විසින් වසරක් පාසා දරන්නට සිදු වන ප්‍රකෝචි සංඛ්‍යාවක අලාභය සපුරාම පාරිභෝගිකයන් හෙවත් මහජනයා දරන බව පොදු ජනතාවට කෙලින්ම හෙඟැගේ. එනමුත් එම පාඩුව පාරිභෝගිකයාගේ මාසික බිලට එක් නොවුවද එය දරන්නේ මෙරට ජනතාවයි. **උදාහරණයකට 2019 වසරෙහි මණ්ඩලය විදි අලාභය ආසන්න වශයෙන් රුපියල් බිලියන සියයකි. එම පාඩුව පාරිභෝගිකයා හරහා පියවන්නට නම් විදුලි බිලට අමතර රුපියල් 6.90 ක් එකකයක් සඳහා එක් කළ යුතුය. (රු.100 x එකක 10⁹/14.5 x 10⁹) මෙම එක් කිරීම මසකට එකක 60 ක් දවන කුඩා පරිමාණයේ පාරිභෝගිකයාටත් සිදු කළ යුතුය.** එනමුත් මෙය එතරම් ප්‍රායෝගික නොවේ. එය වෙනුවට 2030 ඉලක්ක අත්කර ගැනීම වේගවත් කිරීම මගින් මණ්ඩලයට ඇති වෙමින් තිබෙන පාඩුව ක්‍රමක්‍රමයෙන් අවම කර පසුව නිවිඳිවීමටම නැති කර ගත හැකිය.

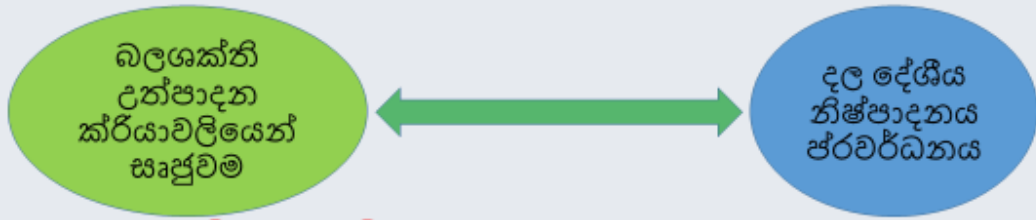
පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර සඳහා වන 80% ඉලක්ක අත් කර ගැනීමෙන් ලැබෙන බහුවිද වාසි

අප රට සාම්ප්‍රදායික හා පුනර්ජනනීය බලමූලාශ්‍රවලින් සපිරී දේශයකි. එයින් අප උපරිම ඵල නෙලා ගත යුතුය. පහත සඳහන් කර ඇති පරිදි පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවලින් බලශක්තිය ලබා ගැනීම මගින් රටට ලැබෙන වාසි හා ප්‍රයෝජන බොහෝය.

- රැකියා අවස්ථා බොහෝ බිහි කිරීම, විදේශයට ගලා යන මුදල් ඉතිරි කර ගැනීම, තාක්ෂණික දියුණුව අත් කර ගැනීම වැනි ආර්ථිකයේ විවිද පැතිකඩවලට ප්‍රයෝජන වනවාට අමතරව දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධනයට මෙය දායක වෙයි
- ගෙවීම් ශේෂයට හා විනිමය අනුපාතයට ඇතිව තිබෙන පීඩනය අවම කිරීමට දැවැන්ත ලෙසින් දායක වනු ඇත
- දේශීය බලශක්ති ආරක්ෂාවට විදේශයට දායක වීමෙන් නිදහස් කරනු ඇත
- ආනයනය කරනු ලබන ගොසිල ඉන්දන වර්ගවල මිල උච්චාවචනය නිසා ඇති වන ගැටලු තුරන් වෙයි
- ගල් අගුරු, සීසල් වැනි ගොසිල ඉන්දන දැවීම නිසා පරිසරයට ඇති වන හානි මෙන්ම එය හා බැඳී සෞඛ්‍යමය තර්ජන තුරන් කරයි (ඉහත වාසි ප්‍රයෝජන පිළිබඳ විස්තරාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු කතුවරයා හා සම්බන්ධ වීමෙන් ලබා ගත හැකිය)

2030 වන විට පුනර්ජනනීය හා දේශීය මූලාශ්‍රවලින් 80 % බලශක්ති අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගත යුතුය යන කාලෝචිත හා නැණවත් තීරණයට පනාධිපතිවරයා ළඟා වන්නට ඇත්තේ මෙම මූලාශ්‍රවල ගැබ්ව ඇති ලාභ ප්‍රයෝජන ඔහු මනාව හඳුනා ගත් නිසා බව පැහැදිලිය. මෙම වාසිවල නියම වටිනාකම සැලකිල්ලට ගන්නා අතරම මණ්ඩලය සිය තර්ක සඳහා යොදා ගන්නා හුදු මූල්‍යමය වාද වඩාත් පුළුල් දේශීය ආර්ථික දෘෂ්ඨිකෝණයකින් ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය.

බල ශක්ති ක්ෂේත්‍රයට අලුත් දැක්මක්

විදේශ විනිමය ඉතුරුම් ඉලක්කය වසරකට ඩොලර් මිලියන 4,200

**සෑම පියස්සක්ම බලාගාරයක් !
සෑම ගෙවත්තක්ම දැව ඉන්ධන උල්පතක් !**

පාරිභෝගිකයා සමගාමී ශක්ති උත්පාදකයකු කරමු

5/25/2020

වසරක පාසා ලංවිමට ඇති වන පාඩුවට තුඩු දෙන හේතු කවරේද?

පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවලින් බලශක්තිය ලබාගැනීම මිලාධික ව්‍යායාමයක් යැයි ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් මෙන්ම විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින්ද නිතර කියනු ඇසන්නට ලැබේ. මේ සඳහා ඔවුන් ඉදිරිපත් කරන පිරිවැය කෝණ තර්කය වන්නේ දැනට විදුලි ඒකකයක් නිෂ්පාදනය කරන්නට මණ්ඩලය දරන වියදම රු. 23 ක් වන නමුත් එය පාරිභෝගිකයාට ලබා දෙන්නේ රු. 16.50 කට බවයි.

එනමුත් ඉන්දන මුල් කර ගත් බලාගාරවලට ගෙවනු ලබන මිල ගැන සඳහන් නොකරන්නට ඔවුන් ප්‍රවේශම් වෙති. එමෙන්ම දැනට ඉන්දන මුල් කරගත් බලාගාරවලින් විදුලි පාලකයට ලබා දෙන දායකත්වය 35 % ක් වන බව හෝ පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවල දායකත්වය 5 % ක් පමණක් වන බවත් ඔවුන් පවසන්නේ නැත. මේ අතර ගල් අගුරු, තාප බලාගාරවලින් ලැබෙන දායකත්වය 40 % ක් වන අතර මණ්ඩලය විසින්ම ලබා දෙන දත්ත අනුව නියම ආකාරයෙන් ගණනය කළ විට විදුලිය උත්පාදනය සඳහා වන පිරිවැය තවත් වැඩියෙන් පෙන්වුම් කරනු ඇත.

ඕනෑම නව ප්‍රභවයක ධාරිතාවය දෙගුණ කරන සැමවිටම එහි පිරිවැය අඩුවීම පිලිගත් සිද්ධාන්තයකි. එය පුනර්ජනනීය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයට විශේෂයෙන් බලපායි. එවැනි අධ්‍යයන වක්‍රය හරහා පිරිවැය අඩු වීමක් පිළිබිඹු වන නමුත් සුළං හා සූර්ය ශක්ති මූලාශ්‍රවලින් විදුලිය ලබා ගැනීම අප රටේ සිදු වන්නේ ඉඩ ගමනෙන් නිසා මෙම වාසි නිසිකාරයෙන් ප්‍රදර්ශනය වන්නේ හෝ දැනෙන්නේ නැත. අධ්‍යයන වක්‍රයට ප්‍රවේශ වීමට අනෙක් රටවල කඩිනමින් සිදු කළ දුරදුරු මැදිහත්වීම්වල එළඹුණේ එම රටවල අද නෙලමින් සිටිති. එනිසා පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවල මිල වැඩි කියා කොතෙකුත් මැඩිවිලි නගමින් නොසිට උක්ත ගෝලීය තත්වය වටහා එ සඳහා සුදුසු වාතාවරණයක් අප රටේ නිර්මාණය කර දීම විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහ විෂය ධාර ඇමතිවරයාගේ වගකීමකි.

මෙහිදී තවත් කරුණක් සඳහන් කළ යුතුය. එනම් පුළුල් පාර්ශවකාර සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙන් පසුව, වත්මන් මිල මට්ටම් නියම කරන ලද්දේ අමාත්‍ය මණ්ඩලය හා අදාළ ආමාත්‍යාංශය විසින් පත් කරන ලද කොමිසමක් විසින්මය. එනමුත් මෙය ප්‍රසිද්ධියේ නොකිමට ඔවුන් ප්‍රවේශම් වෙති. තවද මෙම සංවාද මාලා සියල්ලම සිදු කරන ලද්දේ විදුලිබල මණ්ඩලයේ අභිබවන භූමිකාවක් සහිතවය. එමෙන්ම සුනිත්‍රය බලශක්ති අධිකාරයේ සමග 2015 වසර වන තෙක් කිසිදු පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර මුල්කර ගත් බලශක්ති ව්‍යාපෘතියකට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය අවහිර නොකළ බව උද්ධම සඳහන් කළ යුතුය. එ අනුව 2015 ට පසු මණ්ඩලය පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර මුල්කර ගත් සියළු බලශක්ති ව්‍යාපෘති වාර්තය කිරීමට ගත් මෙම හදිසි ආකල්ප වෙනසට තුඩු දුන්නේ කුමක්දැයි සොයා බැලීම අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යායාමයකි.

කෙසේ වුවද අඩු මිල මට්ටම්වලින් සූර්ය ශක්ති හා සුළං බලයෙන් බලශක්තිය නිපදවීමට අනෙක් රටවලට හැකි වී තිබේ යන තර්කය ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ එම රටවල රජයන් විසින් පුනර්ජනනීය ක්ෂේත්‍රයට ලබා දෙන සහන හෝ එයට අදාළව ලබා දෙනු ලබන පරිපාලනමය පහසුකම් ගැන හෝ එම ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රමාණ ගැන සඳහන් නොකරමිනි. එමෙන්ම අදාළ තාක්ෂණ වැඩිදියුණු වෙමින් තිබුණු ප්‍රාරම්භක අවදිවල එම රජයන් විසින් ලබා දෙන ලද දැවැන්ත සහන හා පහසුකම් ගැනද නොකියන්නට එම තර්ක ඉදිරිපත් කරන්නන් වග බලා ගනිති.

රජය විසින් අදාළ ප්‍රතිපත්ති නිවැරදි ලෙසින් සම්පාදනය කරනු ලබන්නේ නම් හා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සිය පහසුකම් සපයන භූමිකාවෙහි වෙනස් හා සහයෝගී ලෙස මුහුණවර්තනය වීම මෙම ක්ෂේත්‍රය දියුණු කළ යුතුමය යන අවංක ආකල්පයකින් කටයුතු කරන්නේ නම්, අපගේ රටේ පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රවලින් උත්පාදනය කරනු ලබන විදුලියේ මිල අඩු කර ගන්නට අපට හැකි වනු ඇතිවට සැකයක් නැත.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය යනු සෙසු බොහෝ ආයතන මෙන් වාණිජ හෙවත් ලාභ ඉපයීමේ අරමුණු ඇති සංවිධානයක් යැයි නිතර කියනු ඇතැයි හැකිය. නමුත් එය එසේ නම් මෙවැනි අති විශාල පාඩුවට සිය මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු වන පැහැදිලි වුණු වහාම මණ්ඩලය බංකලොත් වූ බවට මෙයට දශක ගණනාවකට පෙරම පත්වනු ඇත. එ අනුව ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය යනු හුදුවේ වාණිජ අරමුණින් කටයුතු කරන ආයතනයක් නොවේ. කෙතරම් පාඩු වින්දද මහ භාණ්ඩාගාරය විසින් මණ්ඩලයට නොකඩවා මුදල් පොම්ප කරමින් සිටීමෙන්ම මෙය වටහා ගත හැකිය. මණ්ඩලය විසින් නොකඩවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පවත්වන්නේ හා අත්හදා බලන්නේද, විදේශයෙන් නොනවත්වා මණ්ඩලයට ගොසිල ඉන්දන ලැබෙන්නේද මහා භාණ්ඩාගාරයේ මෙම ‘සේලයින් භූමිකාව’ පිං සිද්ද වන්නටය. දශක ගණනාවක සිට රතු තීන්තයෙන් නැහැවී තිබෙන මණ්ඩලයේ ශේෂ පත්‍රය කියවා බලන කිසිදු බැංකුවක් හෝ මුදල් ආයතනයක් විදුලිබල මණ්ඩලයට හෙ පහක් නොදෙන්නට ඉදිරිපත් වන්නේ නැත. තත්වය එසේ හෙයින් කොතෙකුත් ලේ දන් ඉල්ලා නැවත නැවතත් මහ භාණ්ඩාගාරයට නොගොස් තිබෙන්නාවූ අභියෝගය ජය ගන්නට නම් මණ්ඩලයට ඉතිරිව ඇති එකම විසඳුමනම් පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍රය හා බැඳී පුද්ගලික අංශයයි.

ගත යුතු ඉදිරි මග

කවුරුත් කෙසේ කීවත් දශක කිහිපයක මෙහෙයුම් මත ලබා ගත් අසමසම අත්දැකීම්, ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුම ආදිය අනුවද විදුලිබලය උත්පාදනය බෙදාහැරීම කළමනාකරණය, ජාලක සැලසුම්කරණය, නියාමනය, සම්බන්ධීකරණය හා සමස්ත පරිපාලනය මෙන්ම අදාළ සංවර්ධන කටයුතු හා නව ධාරිතා එක් කිරීම ආදී ඉස්විලිමින්ද ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සේවය රටට අතිශය වැදගත් එකක් බවට පත්කර තිබිය නොහැක. අවශ්‍ය වන්නේ බලශක්ති ප්‍රපන්නයට පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර මුල් කරමින් ලොව ඇති වන පරිණාමයන් හා නිර්මාණය වන අභිනව තත්වයන් හා ප්‍රවණතාවයන් වටහා ගෙන අතිගරු ජනාධිපතිවරයා නිර්ණය කර ඇති පුනර්ජනනීය ඉලක්ක අත්කර ගැනීමට ඔහුගේ දැක් ශක්තිමත් කිරීමට සුදානම් වීමයි.

එමෙන්ම මණ්ඩලයේ ප්‍රවීණ ඉංජිනේරුවන් කවදත් විවේචනය කරන්නට කැමති පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර තාක්ෂණය හා එ සම්බන්ධ ගැටළු ගැන කතා කරන්නට මෙන්ම එවා සඳහා නිර්මාණශීලී විසඳුම් සොයා ගැනීමද අවශ්‍ය වනු ඇත. මෙම ගැටළු විසඳන්නට කොහෙත්ම නොහැකිය යන ස්ථාවරයේ මණ්ඩලයේ ඔස්තාර්වරුන් එල්ල සිටියද එම ගැටලු සියල්ලටම සෙසු ලෝකයා විසඳුම් සොයා ගෙන අවසන්ය. මේ සම්බන්ධ තොරතුරු, කැමති ඕනෑම කෙනෙකුට අන්තර්ජාලයට පිවිසීමෙන් ඉතා පහසුවෙන්ම දැක බලාගත හැක. එසේ නොකොට එම ගැටළු සම්බන්ධ දිගින් දිගටම වාද කිරීම මණ්ඩලයේ ඉංජිනේරුවන්ගේ නොදැනුවත්ම හා නොහැකියාව ඔවුන්ම පිළිගැනීමක් වනු ඇත. ඇත්ත තත්වය එසේ නොවන බව අවංකව විශ්වාස කරන්නේ මෙම වියතුන් වර්මාන විශසනය හමුවේ උවද අදහෂ අය නොවන බැවිනි.

කෙසේ වෙතත් මෙම වත්මන් අර්බුදය තුළ බෙන්ඩ්‍රෝ බලය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අකුල් හෙළීම නම් සැබවින්ම අවාසනාවකි. වෙනත් ඕනෑම ඉන්දන මුල් කර ගත් බලාගාරවලට සමාන ස්ථාවර අබණ්ඩු බලශක්තියක් ලබා දෙනවා පමණක් නොව බෙන්ඩ්‍රෝ ව්‍යාපෘතිවල ගැබ්ව ඇති අපේක්ෂා එළ ප්‍රයෝජනවලට අමතරව එය ඉහළම ආර්ථිකයට උත්තේජයක් වන අතරම පරිසර හානියද අවම කරයි.

අධිස්ථානයක් ඇතොත් අපට කළ නොහැකිකක් නොමැත යන ආකල්පය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ පෙරගාමී ආයතනය වන ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඇති කර ගත්තොත් ජනාධිපතිවරයා විසින් නිශ්චය කර ඇති දුරදර්ශී දැක්ම ක්‍රියාවට නංවන්නට අවශ්‍ය සහය අත් සියලුම පාර්ශවකරුවන් මණ්ඩලයට නොමදව ලබා දෙනු ඇත. අවශ්‍ය සහය බලාධිකාරිය ඇති අයතනවලින් තවමත් නොමසුරුව නොලැබෙන හෙයින් මිනි හයිඩ්‍රෝ, සුළං බලය, සූර්‍ය ශක්ති ව්‍යාපෘති වැනි පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර පදනම් කර ගත් ව්‍යාපෘති තවමත් ඉදිරියට යමින් තිබෙනුයේ ඉමහත් අසීරුකා මැදය. බෙන්ඩ්‍රෝ ව්‍යාපෘති ගත් කල තත්වය එයටත් වඩා කණගාටුදායකය. දේශීය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයට අවශ්‍ය ඉහළම දායකත්වය ලබා දෙමින් විදේශ විනිමය ගලනයද සැහෙන පමණට පාලනය කරන්නට හා ගොසිල දහනයේ අනතුරුවලින් රට මුදාගැනීමේ හැකියාවද මෙම සියලුම පුනර්ජනනීය ව්‍යාපෘතිවලට තිබෙන නමුත් එ සඳහා වන නිල දිරිගැන්වීම පමා වීම මෙන්ම ප්‍රවර්ධනට අකුල් හෙළීම සැබවින්ම දේශයේ අභාග්‍යයකි.

හොරගල් අඟුලමින් සිටි වතු ක්ෂේත්‍රයේ නිලධාරීන්ට පසුතිය දිනෙක අතිගරු ජනාධිපතිවරයාගේ රතු කට්ට පැන දෙහි කැපුවා සේ විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රධානීන්ටත් දෙහි කපන්නට පෙර ඔවුන් ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම් යෙහෙකි. එනිසා තවත් කඹ ඇඳ ඇඳ හා අවිචාරවත් ඉලක්කම් හරඹවල යෙදෙමින් නොසිට, ලොව පුරා ඇති වෙමින් තිබෙන බණාත්මක වෙනස සඳහා පෙරගමන් ගන්නා මෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට මහජනයා බල කළ යුතු කාලය එළැඹ ඇත. මන්ද විදුලිබල මණ්ඩලයේ සැබෑ හිමිකරුවන් වන්නේ සමස්ත ශ්‍රී ලංකා ජනතාව හෙයින්.

ඉංජිනේරු පරාක්‍රම ජයසිංහ

parajayasinghe@gmail.com

25 මැයි 2020